

Fremtidens Sør-Varanger
Kommuneplanens samfunnsdel
2026-2038

Kunstner: John Savio - I Saviomuseets utstilling på Grenselandmuseet

<https://sor-varanger.kunstrom.no/object/1004100/Kafferast>

SØR-VARANGER KOMMUNE

Innholdsfortegnelse

Side:

1. Ordførerens introduksjon	3
2. Overordnet visjon for Sør-Varanger	3
3. informasjon, føringer og planprosess	4
4. Sør-Varanger i dag.	5
5. Satsningsområder mot 2038	9
Barn og unge	11
Næringsutvikling	13
Samfunnssikkerhet og beredskap	16
Klima, miljø og beredskap	18
Rekruttere og beholde	20
Samferdsel	23
Andre viktige områder	26
6. Arealstrategi	28
7. Veien videre - oppfølging av planen	30

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

1 Ordførerens introduksjon

Introduksjonsord fra ordfører av Sør-Varanger kommune - Magnus Mæland (H)

Sør-Varanger er en fantastisk plass å bo. Vi er en internasjonal kommune med mennesker fra alle verdens hjørner. Vi er ulike, men like. Det som binder oss sammen er våre felles verdier. Vår kamp for demokratiet og menneskerettighetene.

Vi er en annerledes kommune. Livene våre leves i stormaktsrivaliseringen. Vi bor derimot ikke i Sør-Varanger av geopolitisk spenning, men fordi her kan vi leve det gode liv.

Du har flere muligheter i vår kommune. Og du vil få muligheter tidligere i livet i vår fantastiske kommune enn i andre kommuner.

Styrkene våre er frivillig sektor med mange forskjellige lag og foreninger, fra turn til lavterskel mannskor. Vårt varierte næringsliv sørger for jobbmobilitet og det skapes verdier som driver samfunnet videre. Våre sterke offentlige institusjoner i forsvaret, politiet og sykehuset gir oss viktige tjenester og kompetanse. Vårt økosystem for innovasjon og kompetanse er et fundament for at vi alltid skal lære noe nytt, for å kunne gjøre noe nytt.

Samfunnsplanen skal sy dette sammen og peke en retning for fremtiden. Planen er ikke svaret på alt som skal løses, fordi tilslutt er det vi alle som skal gjøre jobben.

Sør-Varanger er kommunen i våre hjerter.

2 Overordnet visjon for Sør-Varanger frem mot 2038

Sør-Varanger kommune bygger sin utvikling på en tydelig og politisk forankret visjon vedtatt av kommunestyret 10. mars 2026. I samme vedtak besluttet kommunestyret å ikke gå videre med noen av de foreslåtte slagordene, og kommunen står derfor uten et eget slagord.

Den overordnede visjonen ligger til grunn for kommuneplanen og uttrykkes både i en kort og en utfyllende form:

Kort visjon:

Møteplassen i nord – der mennesker, muligheter og ideer finner rom.

Utfyllende visjon:

Sør-Varanger skal bli møteplassen i nord – et sted der mennesker møtes på tvers av kultur, næring og grenser. Vi ønsker å skape et samfunn som gir trygghet og tilhørighet, og som samtidig åpner rom for vekst, samarbeid og nye ideer. Vi tar vare på naturen og historien vår, samtidig som vi ser framover og utvikler samfunnet med gode ambisjoner.

Som regionssenter henter vi styrke i mangfold, fellesskap og gode møteplasser – og i vår unike plass i nord.

3. Informasjon, føringer og planprosess

3.1. Hva er kommuneplanens samfunnsdel?

Kommuneplanen er kommunens viktigste styringsdokument og består av to deler:

- **Samfunnsdelen** – hva kommunen vil oppnå og hvilke mål som skal prioriteres.
- **Arealdelen** – hvordan arealene i kommunen skal brukes.

Kommuneplanens samfunnsdel er den strategiske delen av planen. I henhold til plan- og bygningsloven § 11-2 skal den beskrive kommunens langsiktige utfordringer, mål og strategier for både lokalsamfunnet og kommunen som organisasjon.

Samfunnsdelen peker ut kommunens viktigste satsingsområder og gir retning for planlegging, tjenesteutvikling og prioriteringer. Den danner grunnlag for øvrige planer og skal, jf. plan- og bygningsloven § 11-3, legges til grunn for kommunens virksomhet og samarbeid med andre myndigheter.

3.3. Planprosessen frem til samfunnsdelen

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel 2026–2038 startet våren 2025 og har vært en kunnskapsbasert og bred prosess. Planarbeidet bygger på nasjonale og regionale føringer, samt lokale behov og analyser av blant annet befolkningsutvikling, næringsliv, kompetanse og samfunnssikkerhet.

Medvirkning fra innbyggere, næringsliv, organisasjoner, ansatte og samarbeidspartnere har vært sentralt, og har gitt viktige innspill til forståelsen av utfordringer og utviklingsmuligheter. Disse er videre bearbeidet administrativt og politisk, og danner grunnlaget for planforslaget som nå legges fram for politisk behandling og offentlig ettersyn.

3.2. Føringer for planen

Planstrategi for Sør-Varanger 2024–2027 ble vedtatt 28.08.2024. I arbeidet med planstrategien ble gjeldende samfunnsdel evaluert og vurdert som utdatert, og det ble besluttet å utarbeide en ny plan som bedre reflekterer dagens situasjon og behov.

Som del av forarbeidet ble det gjennomført et politikerverksted 20.03.2024, hvor nye satsingsområder og behov for ny visjon ble avklart. Følgende satsingsområder ble lagt til grunn for arbeidet med kommuneplanen:

1. Barn og unge
2. Næringsutvikling
3. Samfunnssikkerhet og beredskap
4. Klima, miljø og bærekraft
5. Rekruttere og beholde, kompetanseheving og stabilisering
6. Samferdsel

3.4. Medvirkningsprosessen for samfunnsdelen

Medvirkning har vært en viktig del av planarbeidet, i tråd med plan- og bygningsloven. Kommunen har lagt til rette for innspill fra innbyggere, næringsliv, organisasjoner og offentlige aktører gjennom dialog og innspillsrunder.

Det er etablert tverrsektorielle arbeidsgrupper for hvert satsingsområde, noe som har sikret bred faglig forankring og helhetlige vurderinger.

Det er gjennomført egne medvirkningsprosesser for blant annet visjon, barn og unge og næringsliv, med god deltakelse. For enkelte områder, som samfunnssikkerhet, har arbeidet i større grad vært basert på faglige vurderinger og lovpålagte krav.

Samlet sett har medvirkningen bidratt til et solid kunnskapsgrunnlag for mål, strategier og prioriteringer i planen. Det vises til egne vedlagte medvirkningsrapporter for nærmere detaljer.

4.

Sør-Varanger idag

FINLAND

RUSSLAND

Foto:
Store Norske Leksikon
<https://snl.no/S%C3%B8r-Varanger>

0 5 10 km

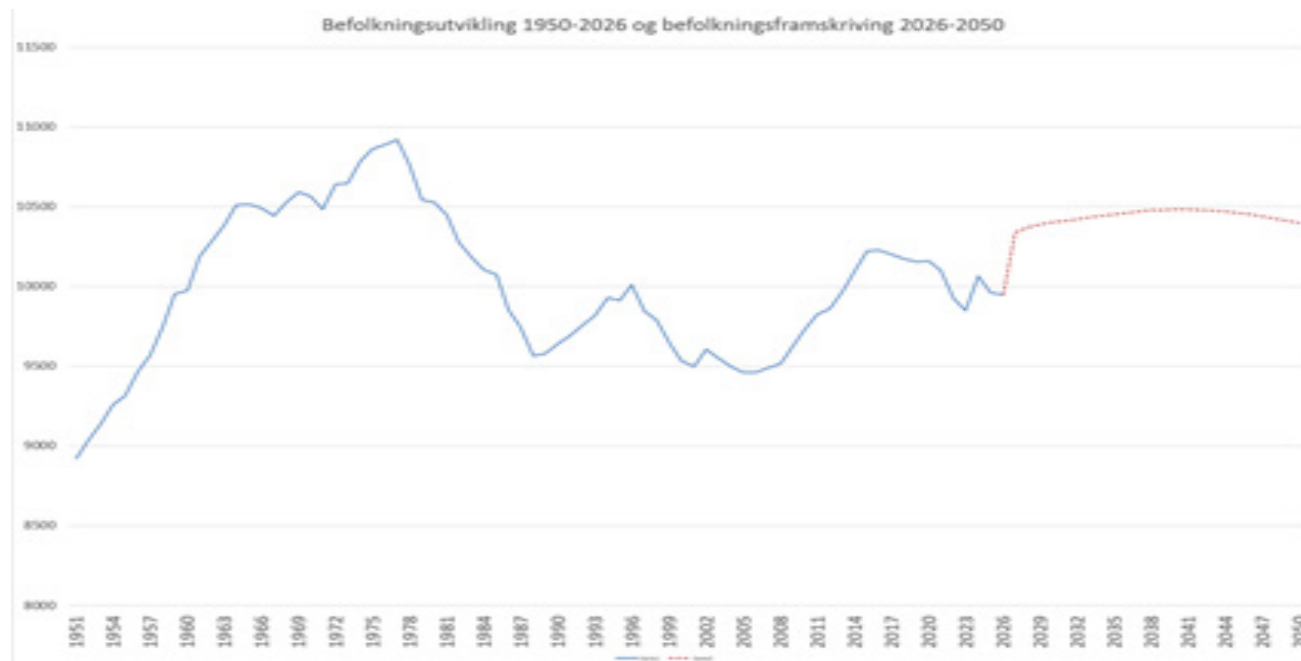

Foto:
Store Norske Leksikon
<https://snl.no/S%C3%B8r-Varanger>

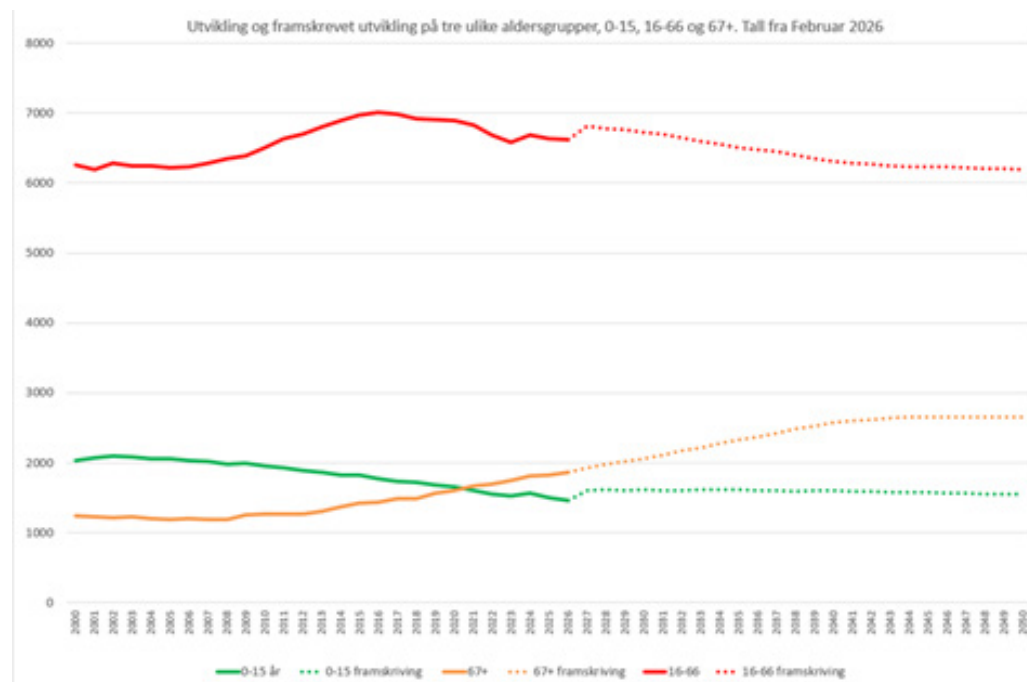
Folketallsutvikling – stabilt innbyggertall

SSBs befolkningsframskrivninger viser at Sør-Varanger i årene fram mot 2050 vil ha et relativt stabilt folketall. Kommunen forventes ikke å oppleve store endringer i det totale antallet innbyggere, men dette betyr ikke at befolkningsutviklingen er uten utfordringer. Selv om folketallet samlet sett holder seg forholdsvis stabilt, vil endringer i alderssammensetningen påvirke både arbeidsmarkedet, tjenestebehovet og kommunens økonomiske bærekraft.

Endring i befolkningssammensetningen – færre yrkesaktive og flere eldre

Den største demografiske utfordringen for Sør-Varanger er ikke størrelsen på befolkningen, men hvordan den er sammensatt. Framskrivningene viser at antallet personer i yrkesaktiv alder vil gå ned, samtidig som andelen eldre øker. Dette fører til en reduksjon i aldersbæreevnen, altså antallet yrkesaktive per pensjonist. En slik utvikling innebærer at færre arbeidstakere skal bidra til å finansiere og levere tjenester til en større andel eldre innbyggere. Dette gjør satsingsområdet «rekruttere og beholde, kompetanseheving og stabilisering» særlig viktig for å sikre tilgang på kompetent arbeidskraft og robuste kommunale tjenester i framtiden.

Klima og miljø i endring

Sør-Varanger står overfor flere klima- og miljøutfordringer, blant annet knyttet til klimaendringer, naturmangfold, energi, forurensning og arealbruk. Endringene påvirker både lokalsamfunnet, næringslivet og kommunens tjenester, og krever langsiktig planlegging og tilpasning.

Samisk språk og kultur

Sør-Varanger ligger i et tradisjonelt samisk bosettingsområde og har en særskilt posisjon ved å omfatte både nordsamiske og skoltesamiske tradisjoner. Samisk språk, kultur, kulturminner og stedsnavn er en viktig del av kommunens identitet, og samisk innhold tilbys i barnehage og skole.

Bærekraftig utvikling og kunnskapsgrunnlag

Et godt kunnskapsgrunnlag er nødvendig for å kunne ta informerte beslutninger og følge utviklingen over tid. Gjennom kunnskap om lokale forhold og utviklingstrekk kan kommunen legge til rette for en bærekraftig samfunnsutvikling som ivaretar både miljømessige, sosiale og økonomiske hensyn.

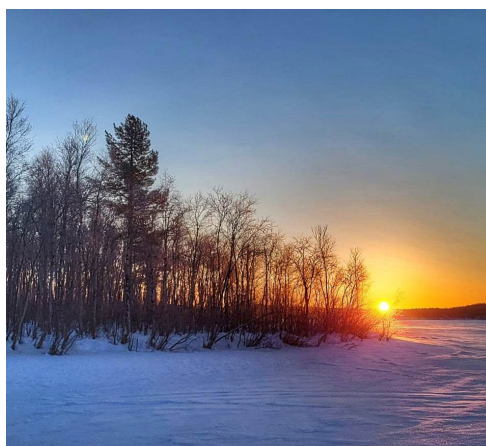

Samarbeid og synliggjøring

Gjennom samarbeidsavtalen med Sametinget arbeider kommunen for å styrke og videreutvikle nordsamisk og skoltesamisk språk og kultur. Samarbeidet skal også bidra til å løfte frem samiske kultur- og næringsuttrykk og synliggjøre samisk tilstedeværelse i lokalsamfunnet.

Eget satsingsområde i kommuneplanen

Klima, miljø og bærekraft er derfor løftet fram som et eget satsingsområde i kommuneplanen. Arbeidet skal bidra til å møte framtidige utfordringer, redusere negativ miljøpåvirkning og styrke kommunens evne til omstilling og klimatilpasning. Nærmere beskrivelser av status og utfordringsbildet finnes i kommunal planstrategi kapittel 4.4–4.7.

Reindrift og samfunnsutvikling

Reindrifta er en viktig kulturbærer og næring i Sør-Varanger. Klimaendringer og økt arealbruk skaper utfordringer for reinbeitene, noe som gjør hensynet til reindriften sentralt i kommunal planlegging. Samiske hensyn skal derfor ivaretas i all overordnet plan- og utviklingsvirksomhet i kommunen.

5.

Fremtidens Sør-Varanger - hvordan skal vi dit (Satsningsområder)

For å skape fremtidens Sør-Varanger må vi jobbe målrettet og langsiktig. Satsingsområdene viser hvilke utfordringer og muligheter kommunen skal prioritere i planperioden, og skal bidra til en attraktiv, bærekraftig og trygg kommune for innbyggere, næringsliv og kommende generasjoner.

Våre satsningsområder mot 2038

Satsningsområde 1:

Barn og unge

Satsningsområde 2:

Næringsutvikling

Satsningsområde 3:

Samfunnssikkerhet og beredskap

Satsningsområde 4:

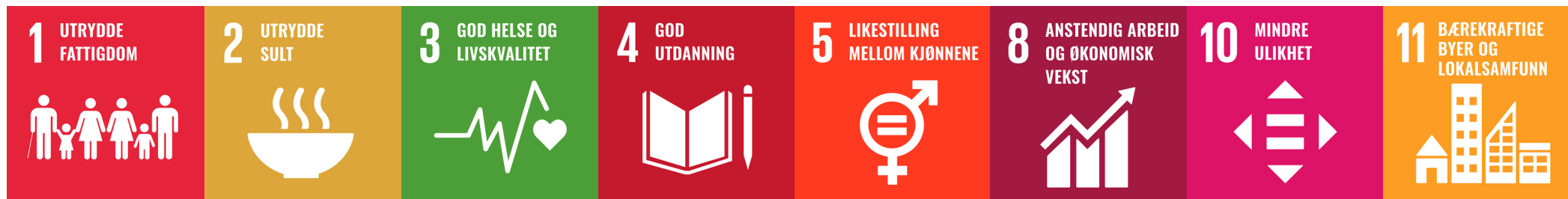
Klima, miljø og bærekraft

Satsningsområde 5:

Rekruttere og beholde, kompetanseheving og stabilisering

Satsningsområde 6:

Samferdsel

Satsningsområde Barn og unge

Barn og unge er en sentral ressurs for Sør Varangers framtidige utvikling. Gode og likeverdige oppvekstvilkår er avgjørende for trygghet, læring, helse, livsmestring og tilhørighet, og har betydning både for den enkeltes livsmuligheter og for kommunens bærekraft, attraktivitet og bosetting. Hvordan barn og unge opplever å vokse opp i kommunen, påvirker også familiers valg om å etablere seg, bli værende eller flytte tilbake til Sør Varanger.

Et godt oppvekstmiljø utvikles i samspillet mellom hjem, nærmiljø, frivillighet og offentlige tjenester. Kommunens rolle er å legge til rette for helhetlige, samordnede og inkluderende rammer som fremmer sosial, faglig og personlig utvikling. Barnets beste, medvirkning og tidlig innsats skal være førende prinsipper i arbeidet. Dette forutsetter tverrsektorielt samarbeid, god samhandling med foresatte og langsiktige prioriteringer på tvers av tjenesteområder.

Samfunnsutviklingen stiller økte krav til både familier og kommunale tjenester. Flere foreldre er yrkesaktive, familieformer er mer sammensatte, og forventningene til balanse mellom arbeid og familieliv er høyere. Trygge og forutsigbare oppvekstvilkår er derfor også en viktig forutsetning for rekruttering, stabilisering og videre utvikling av lokalsamfunnet. Samtidig skal kommunen bidra til å forebygge utenforskap og utjevne sosiale forskjeller gjennom universelle og målrettede tiltak.

Kvalitet i barnehage og skole, trygge og inkluderende læringsmiljø og kompetente ansatte er sentralt for mestring, gjennomføring av utdanning og deltakelse i arbeidslivet. Arbeidet med livsmestring, psykisk helse og et godt psykososialt miljø skal være integrert i hele oppvekstløpet. God støtte til foreldre og foresatte er en viktig del av dette arbeidet.

Sør Varanger er preget av et betydelig etnisk, kulturelt og religiøst mangfold, samt sin rolle som grensekommune. Dette gir muligheter for utvikling, men stiller også krav til inkluderende fellesskap, likeverdige tjenester og målrettet arbeid mot diskriminering og utenforskap. Barn og unge må ha arenaer der de opplever tilhørighet, respekt og deltakelse.

Ungdomsgruppen er sammensatt og i endring. Overganger til videregående opplæring, borteboersituasjon, førstegangstjeneste og inngang til arbeidsliv påvirker ungdomstiden. Kommunen skal bidra til gode overganger i samarbeid med regionale aktører og lokalt næringsliv. Digitalisering gir nye muligheter for læring og samhandling, men det er også viktig å sikre tilgang til fysiske møteplasser og varierte fritids-tilbud.

Trygge nærmiljø og tilgjengelige møteplasser for lek, aktivitet og kultur er viktig for trivsel, inkludering og god helse. Kommunen skal legge til rette for både organiserte og egenorganiserte aktiviteter, og for at alle barn og unge har reell mulighet til å delta – uavhengig av bakgrunn, funksjonsevne og bosted.

Gjennom et langsiktig og kunnskapsbasert arbeid skal Sør Varanger være et trygt og inkluderende sted der alle barn og unge opplever mestring, tilhørighet og framtidstro.

Hovedmål for Barn og unge

Barn og unge er framtida i Sør-Varanger. Vi vil skape et samfunn der alle barn og unge får vokse opp trygt, utvikle seg, lære og trives. Uansett hvem de er eller hvor de bor.

Delmål 1: En trygg oppvekst med gode oppvekstsvilkår	Delmål 2: Hjelpetilbud ved psykiske belastninger, plager og lidelser	Delmål 3: Helsefremmende livsstil	Delmål 4: Utdanningsarenaer for alle	Delmål 5: Framtid i Sør Varanger / Trivsel i lokalsamfunnet
Prioritere trygge og inkluderende nærmiljøer som en kjerneverdi i kommunens planlegging og tjenesteutvikling.	Styrke tidlig identifikasjon og lavterskelstøtte gjennom tverrfaglig samarbeid mellom tjenester.	Fremme fysisk aktivitet gjennom gode møteplasser, trygge ferdselsårer og tilgjengelige fritidsarenaer.	Sikre at barnehager og skoler har ressurser og kompetanse til å gi tilpasset og inkluderende opplæring.	Utvikle et lokalsamfunn der ungdom opplever tilhørighet, medvirkning og reelle utviklingsmuligheter.
Fremme gode rammer for foreldrestøtte, barnehager og fritidstilbud som styrker tilhørighet og trivsel.	Prioritere tilgjengelige og helhetlige hjelpetilbud som gjør det enkelt for barn og unge å få støtte.	Integrere helse- og livsmestringsperspektivet i barnehage og skole som grunnlag for god helseutvikling.	Arbeide for et godt og sammenhengende utdanningsløp fra barnehage til fullført videregående opplæring.	Samarbeide med næringsliv og utdanningsaktører for å synliggjøre jobb og utdanningsmuligheter i kommunen.
Prioritere tidlig innsats i språk, grunnleggende ferdigheter og sosial utvikling.	Legge til rette for at støtte- og behandlingstjenester jobber forebyggende i skole og nærmiljø.	Styrke forebyggende arbeid innen kosthold, søvn, aktivitetsnivå og skjermbruk.	Prioritere tidlig innsats i språk, grunnleggende ferdigheter og sosial utvikling.	Tilrettelegge for ungdomsvennlige møteplasser, kulturtilbud og fritidsaktiviteter.
Fremme samarbeid mellom kommune, fylkeskommune og arbeidsliv om praksis, læring og utdanningsrelevans.	Utvikle tett samarbeid med familie, skole, helse og frivillighet for å sikre helhetlig oppfølging.	Samarbeide med frivillighet, idrett og kulturliv om inkluderende og mangfoldige fritidsaktiviteter.	Fremme samarbeid mellom kommune, fylkeskommune og arbeidsliv om praksis, læring og utdanningsrelevans.	Arbeide systematisk for å gjøre Sør Varanger attraktiv for tilbakeflytting og bosetting blant unge.

Satsningsområde Næringsutvikling

Sør Varanger har en lang historie som industrisamfunn, der mineralnæringen og hjørnesteinsbedriften AS Sydvaranger har hatt stor betydning for arbeidsliv, bosetting og lokal identitet. Denne strukturen bidro i perioder til en næringsmessig monokultur. Endringer i internasjonale rammevilkår og stans i hjørnesteinsbedriften har de senere årene utløst behov for omstilling. Geopolitiske endringer og redusert samarbeid med Russland har ytterligere forsterket behovet for et mer robust, diversifisert og omstillingsdyktig næringsliv.

Næringsstrukturen er i dag mer sammensatt, med større innslag av små og mellomstore virksomheter, nyetableringer og flere næringer i utvikling parallelt med tradisjonelle sektorer. Kommunens beliggenhet i nordområdene, nærheten til Barentshavet og mulige endringer i nordlige transport- og sjøruter gir grunnlag for utvikling innen blant annet logistikk, maritim virksomhet, sjømat, reiseliv, energi og teknologibaserte næringer. Samtidig gir lokale ressurser og kompetansemiljø muligheter for videre utvikling av eksisterende næringer.

Videre utvikling forutsetter tilgang på relevant kompetanse, arbeidskraft og gode bo- og levevilkår. Egnede og tilgjengelige næringsarealer, velfungerende infrastruktur, forutsigbare plan- og saksbehandlingsprosesser og god digital tilkobling er sentrale rammebetingelser. Et tett og forpliktende samspill mellom kommune, næringsliv, kunnskapsmiljø, frivillighet og regionale aktører er avgjørende for å lykkes.

Evne til omstilling, innovasjon og grønn utvikling er sentrale forutsetninger for å styrke næringslivets konkurransekraft. Kommunen skal legge til rette for bærekraftig verdiskaping, stimulere til entreprenørskap og bidra til utvikling av nye næringer og arbeidsplasser, samtidig som eksisterende virksomheter videreutvikles. Overgangen til et mer klima- og miljøvennlig samfunn gir både utfordringer og muligheter for næringslivet.

Næringsutvikling er en grunnleggende forutsetning for bosetting, verdiskaping og bærekraftig samfunnsutvikling. Kommunen skal være en aktiv tilrettelegger gjennom tydelige rammer, effektiv forvaltning og dialogbasert samarbeid med næringslivet. Det skal arbeides systematisk for å styrke kommunens attraktivitet som etablerings- og investeringssted.

Sør Varanger har en strategisk posisjon i nordområdene. Kommunen skal utnytte sine fortrinn som grensekommune og bidra til regional utvikling gjennom samarbeid og nettverk, innenfor gjeldende rammevilkår. Samtidig skal utviklingen forankres lokalt og bidra til levende lokalsamfunn i hele kommunen.

Satsingsområdet angir overordnede mål og strategiske prioriteringer for å videreutvikle næringslivet i Sør Varanger. Ambisjonen er å styrke kommunen som et konkurransedyktig, bærekraftig og framtidsrettet næringssamfunn, med utvikling både på land og til sjøs, i sentrum og i distriktene.

Hovedmål for næringsutvikling

Innen 2038 skal Sør-Varanger ha et mer konkurransedyktig og mangfoldig næringsliv, økt lønnsomhet og vekst i nye og etablerte næringer. Som en arktisk grensekommune, skal vi være en viktig møteplass for næringslivet i nord.

Delmål 1: Sør Varanger skal ha forutsigbare og tilgjengelige næringsarealer for alle typer næringer.

Sikre tilstrekkelige næringsarealer gjennom tydelig, langsiktig og forutsigbar arealpolitikk, som konsentreres langs viktige transportårer og knutepunkt.

Prioritere fortetting og transformasjon av næringsarealer i bynære områder.

Sikre tilgjengelige næringsarealer i distriktene der eksisterende infrastruktur gir grunnlag for videre utvikling og aktivitet.

Avsette egnede arealer for industri og grønne næringer.

Utvikle sjønære næringsområder.

Sikre areal og utviklingsmuligheter for maritim næring, fisketurisme, akvakultur og cruise/hurtigrute.

Sikre gode rammer for industri gjennom energitilgang, egnede næringsarealer og infrastruktur som støtter bærekraft og konkurransekraft.

Styrke kommunen som en næringsvennlig aktør gjennom forutsigbare prosesser, dialog og effektiv saksbehandling.

Delmål 2; Sør Varanger skal styrkes som logistisk knutepunkt.

Legge til rette for utvikling av storhavn, gode logistikk-løsninger og muligheter for jernbanetilknytning.

Videreutvikle havnen som regionalt knutepunkt for sjøtransport, eksport og næringsaktivitet.

Utnytte nye muligheter innen sjømatlogistikk, cruise, arktisk logistikk og maritim teknologi.

Styrke samarbeid mellom havnen, næringsliv og myndigheter for å utvikle tjenester og nye markeder.

Arbeide for videreutvikling av flyplassen og et bedre flyrutetilbud som understøtter effektiv og økonomisk transport av personer og varer.

Delmål 3: Sør-Varanger skal sikre tilgang på kvalifisert arbeidskraft og styrke innovasjonsevnen gjennom målrettet utdanning, inkludering og tilflytting.

Øke rekrutteringen av personer med relevant utdanning og kompetanse, og legge til rette for at de ønsker å bosette seg i kommunen.

Næringsliv, kommune og utdanningsinstitusjoner skal samhandle for å sikre bedre tilgang på arbeidskraft og øke synlighet av ledige stillinger, slik at rekrutterings- og kompetansebehov blir dekket.

Utvikle målrettede og faste tiltak for å rekruttere unge, fagarbeidere og studenter til kommunen.

Utvide og videreutvikle utdanningstilbud, fordypninger og høyere utdanning innen yrkesfag, høyskole og andre relevante fagretninger, i tråd med næringslivets framtidige kompetansebehov.

Styrke nyetableringer, entreprenørskap og utviklingsmiljøer i kommunen.

Fremme bruk av ny teknologi og digitale løsninger i næringslivet, gjennom samarbeid mellom kommune, utdanningsaktører og bedrifter, for å styrke innovasjon, attraktivitet og produktivitet.

Forankre tiltak i eksisterende strategier og analyser for å sikre treffsikkerhet.

Hovedmål for næringsutvikling

Innen 2038 skal Sør-Varanger ha et mer konkurransedyktig og mangfoldig næringsliv, økt lønnsomhet og vekst i nye og etablerte næringer. Som en arktisk grensekommune, skal vi være en viktig møteplass for næringslivet i nord.

Delmål 4: Sør-Varanger skal videreutvikle kultur, mat og opplevelsesbaserte næringer.
Støtte etablering av nye helårige opplevelses- eller kulturtilbud.
Oppmuntre utvikling av nye produkter og konsepter som løfter frem lokal identitet, mattradisjoner, naturprofil eller kulturarv.
Støtte kompetanse- og utviklingsarenaer for kultur-, mat- og opplevelsesnæringer.
Styrke samarbeid og felles utviklingsarenaer mellom reiseliv, kulturnæring, matprodusenter og frivillighet.
Øke lokal verdiskaping fra reiseliv og kulturnæring.
Legge til rette for tiltak som øker turistens døgnforbruk i kommunen (pakkeløsninger, handel, mat, guider, opplevelser).
Utrede muligheter for lokal turistskatt/besøksbidrag i dialog med næringsaktører.

Delmål 5: Kirkenes sentrum utvikles som en attraktiv og urban bykjerne.
Legge til rette for handel, servering og tjenesteyting som skaper et attraktivt og livlig sentrum.
Styrke boligtilbudet i sentrum for å fremme aktivitet, attraktivitet og byliv.
Legge til rette for at fortetting og transformasjon i Kirkenes sentrum er i fokus.
Styrke sentrum som møteplass gjennom gode arealer, aktivitetssoner og tilgjengelighet for alle aldersgrupper.
Styrke sjøfronten som en tilgjengelig møteplass og del av byens identitet.
Støtte samarbeid med lag og frivillige aktører som bidrar til aktivitet og byliv i sentrum.
Forbedre koblingen mellom sentrum og sjøfronten gjennom helhetlig by- og stedsutvikling.

Delmål 6: Sør-Varanger skal utvikle internasjonalt og grensekryssende samarbeid som styrker næringsutvikling og kommunens rolle i Arktis.
Styrke dialog, samarbeid og kunnskapsutveksling med aktører i nordlige regioner, inkludert Norden og Arktis.
Videreutvikle møteplasser og arenaer for næringsliv, kultur, utdanning og beredskap på tvers av landegrenser.
Støtte lokale bedrifter i arbeidet med eksport, markedsadgang og posisjonering i nordiske, arktiske og internasjonale markeder.
Legge til rette for prosjekter, nettverk og partnerskap som fremmer teknologi, miljø, reiseliv, kultur og samfunnsutvikling på tvers av grenser.
Synliggjøre Sør-Varanger som en strategisk grensekommune i Arktis gjennom deltakelse i relevante internasjonale samarbeidsarenaer.

Satsningsområde Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet beskrives som samfunnets evne til å verne seg mot og håndtere hendelser som truer grunnleggende verdier og funksjoner. Slike hendelser kan være utløst av naturen, være et resultat av tekniske eller menneskelige feil eller skyldes bevisste handlinger.

Med begrepet beredskap menes planlagte og forberedte tiltak som gjør oss i stand til å håndtere uønskede hendelser slik at konsekvensene blir minst mulig. Kommunens beredskapsplikt, slik den følger av sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt, omfatter hele krisespekteret – fra uønskede hendelser til sikkerhetspolitiske kriser og krig. Kommunen skal derfor ha en helhetlig og systematisk tilnærming til beredskapsarbeidet, basert på en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (hROS).

Den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal forankres i kommunestyret og gi et samlet bilde av risiko og sårbarhet i kommunen. På bakgrunn av analysen skal kommunen utarbeide langsiktige mål, strategier, prioriteringer og planer for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet. I tråd med plan- og bygningsloven §§ 3-1 og 4-3 skal relevante forhold knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap også vurderes og integreres i kommunens planer og planprosesser.

Kommunen skal ha en oppdatert, overordnet beredskapsplan basert på hROS, som beskriver hvordan uønskede hendelser skal håndteres for å redusere konsekvensene. Krav til beredskapsplanen følger blant annet av forskrift om kommunal beredskapsplikt og helseberedskapsloven. Planen skal til enhver tid være oppdatert, og som et minimum revideres én gang per år.

Beredskapen skal forberede kommunen på å håndtere uønskede hendelser og redusere konsekvensene av dem. Beredskapsarbeidet skal støtte effektiv krisehåndtering, inkludert klare fullmakter, etablerte prosedyrer og god samhandling under hendelser. Etter hendelser og øvelser skal kommunen lære og videreutvikle arbeidet gjennom evaluering og oppdatering av planer.

Kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap skal være helhetlig, systematisk, kunnskapsbasert og godt samordnet, slik at kommunen best mulig beskytter liv, helse, miljø og materielle verdier.

Hovedmål for samfunnssikkerhet og beredskap

Sør-Varanger kommune skal være et trygt og robust samfunn.

Delmål 1: Samfunnssikkerhet.

Samfunnssikkerhetsarbeidet skal være systematisk, tverrfaglig og godt integrert i kommunens styringssystem. Dette sikrer at Sør-Varanger er best mulig rustet til å møte både nåværende og fremtidige utfordringer, og at innbyggerne har tillit til kommunens evne til å ivareta deres sikkerhet og trygghet.

Samfunnssikkerhetsarbeidet skal bidra til:

- Ivaretagelse av Sør-Varangers befolknings sikkerhet og trygghet.
- At Sør-Varanger kommune er robust og forberedt til å ivareta kommunens oppgaver innen samfunnssikkerhet og krisehåndtering.

Samfunnssikkerhetsarbeidet skal fokusere på følgende innsatsområder:

- Forebyggende arbeid både i tjenester og arealplanlegging.
- Ivaretar samarbeid og samordning med interne og eksterne samfunnssikkerhetsaktører.
- Fokusere på tverrfaglige samfunnssikkerhetsutfordringer og for samarbeid med interne og eksterne aktører.
- Kommunen skal være en pådriver ovenfor andre samfunnssikkerhetsaktører.

For kommunens arbeid med samfunnssikkerhet gjelder spesielt:

- Forebyggende samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid i utførelse av tjenester og gjennom arealplanlegging.
- Beskytter og ivaretar befolkningen og bidrar til å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner.
- Gir oversikt, kunnskap og bevissthet om samfunnssikkerhetsutfordringer, og hvilke virkninger disse kan ha for befolkningen og lokalsamfunnet.

Delmål 2: Beredskap.

Beredskapsarbeidet skal være systematisk, tverrfaglig og godt integrert i kommunens styringssystem. Dette sikrer at Sør Varanger er best mulig forberedt på å håndtere uønskede hendelser og kriser, og at innbyggerne har tillit til kommunens evne til å beskytte liv, helse og viktige samfunnsfunksjoner.

Beredskapsarbeidet skal bidra til:

- At Sør Varanger kommune har nødvendig kapasitet, kompetanse og strukturer for effektiv krisehåndtering.
- At kommunen raskt kan iverksette tiltak som begrenser skade, opprettholder kritiske tjenester og sikrer god koordinering med regionale og nasjonale aktører.
- At befolkningen opplever trygghet gjennom tydelig informasjon, gode varslingsrutiner og et robust apparat som håndterer kriser på en forutsigbar og profesjonell måte.

Beredskapsarbeidet skal fokusere på følgende innsatsområder:

- Sikre god beredskap og krisehåndteringsevne.
- Forebyggende tiltak som kan bidra til psykososial robusthet i forkant av krevende situasjoner i lokalsamfunnet, gjennom tiltak som styrker fellesskap i befolkningen og øker mental motstandskraft hos den enkelte, slik at vi sammen håndterer uønskede hendelser med overskudd.
- Kommunen skal fortsette å ha ett aktivt beredskapsråd. En videreutvikling av beredskapsrådet, der man samordner alle lokale beredskapsaktører vil være viktig for å oppfylle kommunens overordnede målsetninger med samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet.
- Bidra til motstandskraft og utholdenhet i befolkning gjennom tiltak for mental og psykososial robusthet for å kunne motstå krevende situasjoner og forsøk på å bli påvirket av feil- og desinformasjon.
- Styrke samarbeidet med innbyggere, næringsliv og avfallsselskaper.

For kommunens arbeid med beredskap gjelder spesielt:

- Forebyggende samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid i utførelse av tjenester og gjennom arealplanlegging.
- Styrke kommunens psykososiale beredskap for å håndtere konsekvenser av kriser hos enkeltpersoner, familier og lokalsamfunn.

Satsningsområde Klima, miljø og bærekraft

Klimaendringene påvirker alle deler av samfunnet og stiller økte krav til hvordan Sør Varanger planlegger, bygger og forvalter arealer, naturressurser og infrastruktur. Kommunen har store natur- og miljøverdier, samtidig som et nordlig klima gjør oss særlig sårbare for endringer som økt nedbør, flom, skred og press på naturmangfoldet. Omstillingen til et lavutslippssamfunn forutsetter tiltak på tvers av sektorer og forvaltningsnivå.

Klima- og miljøhensyn skal være integrert i all kommunal planlegging og virksomhet. Gjennom arealforvaltning, tjenesteyting og samfunnsutvikling skal kommunen bidra til reduserte klimagassutslipp, styrket klimatilpasning og en bærekraftig bruk av naturressurser. Prinsipper om føre var, samlet belastning og langsiktig ressursforvaltning skal legges til grunn.

Bevaring av naturmangfold, landskap og tilgang til friluftsområder er viktig for miljø, folkehelse og lokal attraktivitet. En helhetlig og kunnskapsbasert arealforvaltning skal bidra til balanse mellom bruk og vern, og sikre forutsigbarhet for både innbyggere og næringsliv.

Overgangen til et mer klima- og miljøvennlig samfunn gir både utfordringer og muligheter. Kommunen skal legge til rette for bærekraftige løsninger, sirkulær ressursbruk og grønn innovasjon i samarbeid med næringsliv, innbyggere og offentlige aktører.

Satsingsområdet legger til rette for en utvikling som ivaretar natur og klima, og som bidrar til gode levekår og framtidig verdiskaping i Sør Varanger.

Hovedmål for klima, miljø og bærekraft

Sør-Varanger kommune skal forvalte natur, arealer og ressurser på en måte som sikrer økologisk bærekraft, levedyktige lokalsamfunn og reell medvirkning for dagens og framtidige innbyggere. Kommunen skal ta kunnskapsbaserte og langsiktige valg som tar høyde for klimaendringer, naturgrunnlag, samiske rettigheter og lokal verdiskaping, og gå foran som et tydelig forbilde gjennom egen drift og myndighetsutøvelse.

Delmål 1: Natur og økosystemer skal forvaltes kunnskapsbasert, helhetlig og i samarbeid med lokalsamfunnet Ivareta viktige naturområder og arter gjennom systematisk kartlegging, planlegging og oppdatert kunnskapsgrunnlag som tar høyde for klimaendringer. Bruke kommunedelplan for naturmangfold som et aktivt og styrende verktøy i plan og byggesaker, inkludert tiltak for å redusere naturtap og sikre sammenhengende økosystemer. Integrere tradisjonell kunnskap, lokal erfaringskunnskap og vitenskapelig kunnskap, med særlig vekt på reindriftas kunnskap om natur og klima. Styrke kunnskapsformidling om natur, klima og samisk kultur gjennom skoleverket og samarbeid med andre offentlige aktører. Sikre samarbeid med frivillige organisasjoner, fagmiljøer, samiske rettighetsbærere, statlige myndigheter og grunneiere. Tilrettelegge for friluftsliv på en måte som ivaretar naturverdier og reduserer slitasje.	Delmål 2; Vannressurser og klimatilpasning skal ivaretas gjennom helhetlig planlegging og lokalt samarbeid Arbeide for god økologisk og kjemisk tilstand i alle kommunens vannforekomster. Utvikle areal- og overvannsløsninger tilpasset økt nedbør, endrede flommønstre og erosjonsfare. Integrere klimatilpasning som gjennomgående hensyn i areal- og samfunnsplanlegging. Styrke lokalt, regionalt og grenseoverskridende samarbeid om vassdrag og vannforvaltning. Sikre lokal medvirkning i planlegging av tiltak som berører vann, flomsoner og våtmarker.	Delmål 3: Arealbruk og utslipp skal styres i retning av langsiktig bærekraft og redusert naturtap Forvalte arealer slik at naturverdier, landskap, reindrift, landbruk og andre arealkrevende næringer ivaretas. Ta i bruk arealregnskap og klimaregnskap som styrende verktøy i plan- og beslutningsprosesser. Synliggjøre direkte arealtap og naturinngrep i saksframlegg, med faste vurderingspunkter. Legge til rette for restaurering, revegetering og tilbakeføring av natur. Samordne arealutvikling med transport-, energi- og klimatiltak. Prioritere kompakt og arealeffektiv utvikling på Kirkeneshalvøya med gode blågrønne strukturer.	Delmål 4: Avfall og ressurser skal forvaltes sirkulært og bidra til ryddige og attraktive nærmiljøer Forebygge forsøpling og gjennomføre opprydding i naturlandskap og byområder, inkludert kartlegging av villfyllinger. Legge til rette for sirkulærøkonomi gjennom ombruk, reparasjon og materialgjenvinning. Samarbeide med innbyggere, næringsliv og avfallsselskaper om gode sorteringsløsninger. Utvikle nødvendig infrastruktur i områder med mye ferdsel, som toaletter, avfallsstasjoner og parkering. Følge opp utfordringer knyttet til uregulert ferdsel og turisme i sammenheng med næringsutvikling.
--	---	---	--

Satsningsområde Rekruttere og beholde, kompetanseheving og stabilisering

Sør Varanger kommune står overfor betydelige demografiske endringer i årene som kommer. Framskrivinger viser nedgang i antall barn og i den yrkesaktive delen av befolkningen, samtidig som andelen eldre øker markant. Dette gir økt press på kommunale tjenester, særlig innen helse og omsorg, og skjer samtidig med skjerpet konkurranse om arbeidskraft regionalt og nasjonalt.

I dette bildet er evnen til å rekruttere, beholde og utvikle kompetanse avgjørende for kommunens videre samfunnsutvikling. Utfordringene handler ikke bare om tilgang på arbeidskraft, men om stabilitet, kontinuitet og varig tilknytning til lokalsamfunnet. Attraktive arbeidsplasser, gode fagmiljø og muligheter for kompetanseutvikling er sentrale for å beholde ansatte over tid.

Rekruttering og stabilisering påvirkes av forhold som strekker seg utover arbeidsplassen. Tilgang til bolig, gode oppvekstvilkår, et aktivt lokal- og kulturtilbud, inkluderende lokalsamfunn og muligheter for partnerarbeid har stor betydning for om mennesker velger å etablere seg og bli værende i kommunen. Å utvikle hele lokalsamfunnet er derfor en sentral del av rekrutteringsarbeidet.

Sør Varanger kommune har over tid arbeidet målrettet med rekruttering og stabilisering gjennom arbeidsgiverpolitikk og strategisk kompetanseutvikling. For å møte framtidige behov må dette arbeidet videreutvikles og ses i sam-

menheng med tjenesteutvikling, organisering av arbeid og bruk av teknologi. Heltidskultur, gode arbeidsmiljø og systematisk ledelsesutvikling er viktige virkemidler.

Rekrutteringsutfordringene kan ikke løses av kommunen alene. De må håndteres i et bredt samfunnsperspektiv, der kommune, næringsliv, offentlige aktører, utdanningsinstitusjoner og frivillighet samarbeider om å utvikle kompetanse og trekke til seg og beholde arbeidskraft. Samarbeid om utdanningstilbud, praksisplasser og trainee ordninger er viktige tiltak.

Kompetansebehovene vil endre seg i takt med samfunnsutviklingen. Kommunen skal arbeide kunnskapsbasert og planmessig for å sikre riktig kompetanse, utnytte eksisterende ressurser bedre og legge til rette for livslang læring. Omskillingsevne og innovasjon vil være avgjørende for å møte framtidige behov. Dette satsingsområdet gir retning for hvordan Sør Varanger som samfunn skal styrke kompetanse, sikre stabile arbeidsmiljø og legge til rette for varig bosetting og tilhørighet, slik at kommunen er rustet til å møte framtidige utfordringer og muligheter.

Hovedmål for Rekruttere og beholde, kompetanse og stabilisering

Sør-Varanger skal være en attraktiv og inkluderende kommune som utvikler, beholder og tiltrekker kompetanse, både i offentlig og privat sektor, gjennom varig tilknytning til arbeid, bosted og lokalsamfunn.

Delmål 1: Etablere samarbeid mellom offentlige og private aktører

Bygge varige og forpliktende partnerskap mellom «de fem store», samt andre offentlige og private arbeidsgivere for å sikre langsiktig tilgang på kompetanse og økt stabilitet og bolyst i Sør Varanger.

Styrke og videreutvikle eksisterende samarbeidsnettverk i kommunen.

Videreutvikle samarbeid og samhandlingsarenaer som inkluderer frivillighet og næringslivets nettverk som en integrert del av kommunens rekrutterings- og stabiliseringsarbeid.

Delmål 2; Varige, stabile og varierte utdannings- og kompetansestrukturer

Sør-Varanger skal, som distrikts- og regionsenter, ha en aktiv og politisk forankret rolle i utdanning og kompetanseutvikling som støtte for rekruttering, omskilling og stabilisering i arbeidslivet.

Det skal legges til rette for varige samarbeid med utdanningsinstitusjoner, kunnskapssentre, nabokommuner og arbeidslivet.

Det skal etableres desentrale og digitale studieplasser som gir tilgang til utdanning i hele livsløpet.

Utdanningstilbudene skal omfatte hele bredden fra yrkesfag til høyere utdanning og etter- og videreutdanning, og styrke rekruttering, bolyst og beredskap.

Styrke helhetlige kvalifiseringsløp, inkludert språkopplæring, i samarbeid med utdanningsinstitusjoner og arbeidsliv som grunnlag for deltakelse i arbeid og samfunn.

Delmål 3: Mangfold og inkludering av arbeidskraft

Sør-Varanger skal styrke enkeltpersoners vei inn i arbeid gjennom strukturer for kvalifiseringsløp, trainee-ordninger, praksis- og lærlingplasser i samarbeid med arbeidslivet.

Offentlig sektor, næringsliv og frivillighet skal ta felles ansvar for nye innganger til arbeidslivet, særlig når tradisjonelle løp er begrenset.

Det skal legges til rette for inkludering og mangfold, særlig for personer utenfor arbeidslivet, personer med funksjonsvariasjoner, uføre, innvandrere og asylsøkere.

Livslang læring, omstilling og digital kompetanse skal gi trygghet og mobilitet i arbeidslivet.

Hovedmål for Rekruttere og beholde, kompetanse og stabilisering

Sør-Varanger skal være en attraktiv og inkluderende kommune som utvikler, beholder og tiltrekker kompetanse, både i offentlig og privat sektor, gjennom varig tilknytning til arbeid, bosted og lokalsamfunn.

Delmål 4: Sør-Varanger som et attraktivt og konkurransedyktig sted å bo og arbeide

Sør-Varanger skal utvikles og oppleves som et attraktivt, trygt og inkluderende sted å bo, arbeide og etablere seg.

Bolig, arbeid, fritid, kultur og stedsutvikling skal ses i sammenheng for å styrke bolyst og rekruttering.

Utviklingen skal skje gjennom bred medvirkning og samarbeid med næringsliv, frivillighet og innbyggere, og synliggjøres gjennom relevante kommunikasjons- og profileringsplattformer.

Videreutvikle kommunens omdømme og synliggjøring som et attraktivt sted å bo og arbeide.

Utvikle helhetlige og koordinerte ordninger for mot- tak og inkludering av nye innbyggere og arbeidstake- re, i samarbeid med næringsliv og frivillighet.

Styrke tilgang til lavterskel fritids-, kultur- og akti- vitetstilbud som fremmer deltakelse, integrering og tilhørighet i lokalsamfunnet.

Sør-Varanger kommune skal være en attraktiv og lærende arbeidsgiver som rekrutterer, beholder og utvikler kompetanse.

Trivsel, medvirkning, ledelse, kompetanseutvikling og digitalisering skal styrke kvalitet og effektivitet i tjenestene.

Kommunen skal legge til rette for fleksible arbeids- former, gode karriereveier og balanse mellom arbeid og fritid, for å være konkurransedyktig i et nasjonalt arbeidsmarked.

Sikre tilstrekkelig kapasitet og tilgjengelighet i sentrale velferdstjenester, herunder barnehage, som grunnlag for rekruttering og deltakelse i arbeidslivet.

Delmål 5: Sikre bolyst og tilhørighet i alle livsfaser i Sør-Varanger

Sør-Varanger skal legge til rette for bolyst, stedstilhø- righet og livskvalitet for innbyggere i alle livsfaser.

Kommunen skal utvikle varierte og tilgjengelige bo- ligtilbud og attraktive lokalsamfunn i hele kommunen.

Arbeid, utdanning, fritid, kultur, frivillighet og steds- utvikling skal ses i sammenheng og bidra til gode hverdagsliv.

Sør-Varanger skal være et inkluderende samfunn som gir tilhørighet for både etablerte og nye innbyggere.

Innsatsen skal styrke langsiktig bolyst, tilknytning og framtidstro, også for dem som vurderer å flytte tilbake.

Legge til rette for inkluderende og sosialt bærekrafti- ge bomiljøer som motvirker segregering og fremmer mangfold og fellesskap.

Styrke utvikling av møteplasser og kulturarenaer som bidrar til aktivitet, tilhørighet og livskvalitet.

Delmål 6: Mobilisere seniorkraft og utvikle et aldersvennlig Sør-Varan- ger

Sør-Varanger skal legge til rette for at eldre er en aktiv ressurs i arbeidsliv, frivillighet og lokal- samfunn gjennom aldersvennlige samfunns- og arbeidslivsstrukturer.

Samfunns- og stedsutvikling, inkludert bolig, transport og møteplasser, skal bidra til et trygt og aldersvennlig samfunn i alle livsfaser.

Kommunen skal, i samarbeid med arbeidsgivere, bidra til at flere kan stå lenger i arbeid og bruke sin kompetanse i ulike roller.

Frivillighet og fellesskap skal styrkes for å mo- bilisere erfaring, kunnskap og engasjement blant seniorer.

Helsefremmende og forebyggende tiltak skal støtte selvstendighet, livskvalitet og aktiv delta- kelse, i samspill med teknologi og kompetanse.

Legge til rette for fleksible former for deltakelse i arbeidslivet og kompetansedeling for seniorer.

Utvikle arbeidsformer og rammer som tar hen- syn til behov for fleksibilitet og tilrettelegging i seniorfasen.

Satsningsområde samferdsel

God samferdsel er en grunnleggende forutsetning for bosetting, verdiskaping og utvikling i hele Sør Varanger. Store avstander, spredt bosetting og krevende klimatiske forhold preger kommunen og gir særlige utfordringer knyttet til framkommelighet, regularitet og tilgjengelighet. Samtidig har Sør Varanger en strategisk rolle som grensekommune og transportknutepunkt i nordområdene, med betydning for både regional utvikling og nasjonale interesser.

Satsingsområdet omfatter utvikling av et helhetlig og effektivt transportsystem med vekt på framkommelighet, trafiksikkerhet og universell tilgjengelighet. Dette inkluderer kommunale veier, tilrettelegging for gående og syklende, samt samspill mellom ulike transportformer som vei, sjø og luft. Samferdsel må sees i sammenheng med arealbruk, klima- og miljøhensyn og samfunnsikkerhet, og planlegges langsiktig og helhetlig.

Transportløsningene har stor betydning for innbyggernes hverdag, herunder arbeidsreiser, tilgang til tjenester, utdanning og deltakelse i lokalsamfunnet. Samtidig er gode transportforbindelser avgjørende for næringslivets konkurranseevne, tilgang til markeder og utvikling av nye næringer. Effektiv og forutsigbar infrastruktur er også en viktig forutsetning for beredskap og evne til å håndtere uønskede hendelser.

Utviklingen av transportsystemet skal bidra til å styrke folkehelse og livskvalitet, blant annet gjennom tilrettelegging for aktiv transport og trygge nærmiljø. Samtidig skal det legges til rette for løsninger som reduserer klima- og miljøbelastning, blant annet gjennom bedre samordning av transport, økt bruk av miljøvennlige løsninger og effektiv arealutnyttelse.

Samferdselsutviklingen forutsetter samarbeid mellom kommunen, regionale og statlige myndigheter, næringsliv og andre aktører. Kommunen skal være en aktiv pådriver for å sikre gode helhetlige løsninger og prioriteringer som styrker utviklingen i hele kommunen.

Satsingsområdet angir retning for en langsiktig og helhetlig utvikling av transportsystemet i Sør Varanger, tilpasset framtidige behov og endringer i samfunn og næringsliv.

Sør-Varanger skal ha et trygt, robust og bærekraftig transportsystem som gir gode reise- og transportmuligheter for innbyggere og næringsliv, sikrer trygge skoleveier og opprettholder forbindelser til nasjonale og internasjonale knutepunkt – også når beredskapssituasjoner oppstår.

Delmål 1: Sør-Varanger skal videreføre arbeidet med sikre og trygge skoleveier, og fortsette å redusere risikoen for trafikkulykker.

Prioritere trafiksikkerhet rundt skoler som et grunnleggende hensyn i all areal- og transport-planlegging.

Konsentrere trafiksikkerhetsarbeidet om dokumentert risikoutsatte strekninger i skoleområder, og forankre dette i trafiksikkerhetsplan.

Styrke sammenheng og kvalitet i gang- og sykkelforbindelser.

Delmål 2; Sør-Varanger skal bidra til god framkommelighet og robuste transportårer gjennom planlegging og samarbeid med relevante aktører.

Prioritere utvikling og vedlikehold av vei-, havne- og lufthavnsinfrastruktur med høy samfunnsverdi.

Sikre langsiktige arealreserver for strategiske samferdselsknutepunkt og fremtidige utvidelser.

Samordne innsats med politi, fylkeskommune og Statens vegvesen om risikovurdering og forebygging av ulykker.

Fremme løsninger som styrker kapasitet og pålitelighet for transport av varer og tjenester.

Legge til rette for egnet oppstillingsplass og hvileplass for sjåfører og kjøretøy i sentrum.

Samarbeide med regionale og statlige aktører for å sikre et framkommelig og robust hovedveisystem.

Delmål 3: Sør-Varanger skal tilrettelegge for et tilgjengelig og fleksibelt kollektivtilbud og mobilitetsløsninger i samarbeid med andre aktører.

Styrke kollektivtransportens funksjon gjennom tydelige prinsipper for rutenett, knutepunkt og lokalisering.

Prioritere fortetting og tjenstekonsentrasjon langs sentrale kollektivakser for å øke tilgjengelighet.

Utvikle fleksible mobilitetsløsninger i spredtbygde områder der faste ruter gir svakt tilbud.

Internasjonalt samarbeid om kollektivtransport.

Bedre dialog med fylkeskommunen om bussruter og busstilbud.

Forbedre sammenheng og attraktivitet i gang- og sykkelinfrastruktur knyttet til kollektivtilbudet.

Sør-Varanger skal ha et trygt, robust og bærekraftig transportsystem som gir gode reise- og transportmuligheter for innbyggere og næringsliv, sikrer trygge skoleveier og opprettholder forbindelser til nasjonale og internasjonale knutepunkt – også når beredskapssituasjoner oppstår.

Delmål 4: Sør-Varanger skal arbeide for å sikre transportløsninger som fungerer under krisesituasjoner og gir nødvendige alternativer og forsynings-sikkerhet.

Kartlegge og prioritere sårbare transportstrekninger i kommunens risiko- og sårbarhetsarbeid.

Samordne planlegging av alternative ruter og beredskapsløsninger med relevante statlige og regionale myndigheter.

Vektlegge redundans og robusthet i vurdering av større samferdselsinfrastruktur.

Sikre transporttilgjengelighet til kritiske samfunnsfunksjoner ved uforutsette hendelser.

Delmål 5: Sør-Varanger skal legge til rette for transportløsninger som reduserer miljøbelastning og muliggjør nullutslipp.

Avsette arealer til nødvendig nullutslippsinfrastruktur, herunder lading og alternative energikilder.

Redusere negative miljøvirkninger fra trafikk gjennom strategisk lokalisering og avbøtende hensyn i planleggingen.

Løse utfordringer knyttet til godstrafikk i sentrumsområdene, som både forbedrer transport, men også reduserer belastningene i nærområdene.

Fremme overgang til utslippsfrie og miljøvennlige transportformer som gang, sykkel og kollektiv.

Integrere klima- og miljøhensyn systematisk i kommunens samferdselsplanlegging.

Delmål 6: Sør-Varanger skal sikre at transportløsninger støtter næringslivets og reiselivets behov for vekst og konkurransekraft.

Styrke koblingen mellom ulike transportformer for å forbedre logistikk og tilrettelegging for næringsliv.

Planlegge for attraktive terminal- og kaifasiliteter som understøtter reiseliv og besøkstrafikk.

Videreutvikle havnen i Kirkenes som videre støtte for nærings- og reiselivet.

Sikre mobilitetsløsninger som gjør det enkelt for arbeidstakere, kunder og besøkende å nå viktige målpunkt.

Utvikle sentrum som et godt tilgjengelig område for gående, syklende og besøkende.

Andre viktige tema for Sør-Varanger kommune

Helse, omsorg og velferd

Helse, omsorg og velferd er ikke et eget satsingsområde i kommuneplanens samfunnsdel, men er likevel blant kommunens viktigste ansvarsområder. En aldrende befolkning og endrede behov gjør det nødvendig å planlegge langsiktig for å sikre gode og trygge tjenester også i framtiden.

For å gi området tilstrekkelig oppmerksomhet har Sør-Varanger kommune valgt å samle utviklingen av helse-, omsorgs- og velferdstjenestene i en egen kommunedelplan. Dette gir bedre grunnlag for å vurdere utfordringer, prioriteringer og framtidige behov innen et komplekst og sentralt tjenesteområde.

Helse- og omsorgssektoren er i gang med en analyse av dagens tjenester og framtidige behov. Dette arbeidet skal danne grunnlaget for en ny strategisk plan for helse, omsorg og velferd. Planen skal bidra til å utvikle bærekraftige tjenester med særlig vekt på eldreomsorg, forebygging, mestring og gode tjenester der folk bor.

Strategisk plan for helse, omsorg og velferd 2020–2030

Gjeldende strategisk plan bygger på tre satsingsområder:

- Utvikling av ansatte og organisasjon
- Eldreomsorg
- Helse og forebygging

Disse områdene er fortsatt høyst relevante og vil også være viktige i arbeidet med ny strategisk plan. Satsingene er godt forankret i kommuneplanens overordnede mål og strategier, særlig innen kompetanse og rekruttering, kvalitet i tjenestene, forebygging og mestring. Den nye planen vil bygge videre på dette grunnlaget og tilpasses oppdatert kunnskap og framtidige behov i Sør-Varanger kommune.

Universell utforming - Både fysisk og på nett!

Universell utforming er et grunnleggende prinsipp for å skape et inkluderende og tilgjengelig samfunn for alle. I Sør-Varanger kommune skal dette være et tydelig hensyn i alt vi gjør.

Fysiske omgivelser, bygg, uteområder, transportløsninger og møteplasser skal utformes slik at de kan brukes av flest mulig – uavhengig av funksjonsevne, alder eller livssituasjon. Det samme gjelder digitale løsninger og tjenester. Nettsider, digitale skjemaer og informasjon må være enkle å bruke og tilgjengelige for alle, slik at innbyggerne har likeverdig tilgang til kommunens tilbud.

Samtidig er det viktig å erkjenne at ikke alle vil kunne benytte seg av universelle løsninger på egen hånd. Kommunen skal derfor legge til rette for god og tilgjengelig veiledning og støtte til innbyggere som trenger hjelp i hverdagen. Dette er avgjørende for å motvirke utenforskap og hindre at det oppstår eller forsterkes forskjeller mellom personer med og uten funksjonsnedsettelse.

Universell utforming handler ikke bare om løsninger, men også om holdninger. Kommunen skal arbeide aktivt med holdningsskapende arbeid for å øke bevisstheten om inkludering og tilgjengelighet – både i egen organisasjon og i samfunnet for øvrig.

Prinsippene for universell utforming skal legges til grunn i alle kommunens satsingsområder, og være en naturlig del av planlegging, tjenesteutvikling og digitalisering. Målet er et samfunn der alle kan delta, være selvstendige og oppleve tilhørighet – både fysisk og digitalt.

Andre viktige tema for Sør-Varanger kommune

God folkehelse

Folkehelse er ikke et eget satsingsområde, men et gjennomgående hensyn i kommunens planlegging, tjenesteutvikling og samlede virksomhet. Arbeidet skjer på tvers av sektorer, der blant annet barnehage, skole, helse- og omsorgstjenester, kultur, tekniske tjenester og samfunnsplanlegging bidrar til gode oppvekstvilkår, helsefremmende nærmiljø og økt livskvalitet.

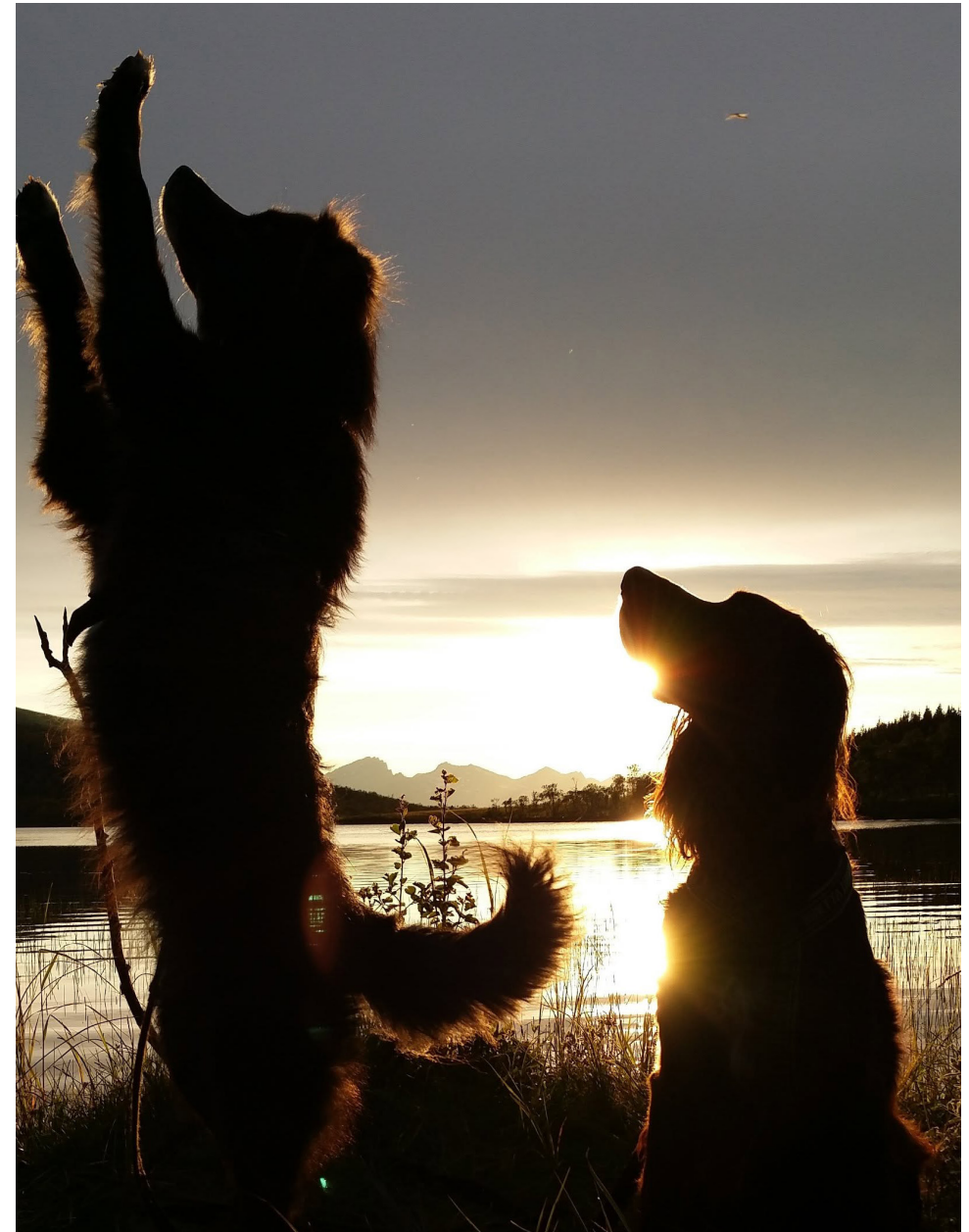
Frivillig sektor, lokal deltakelse og sterke fellesskap er viktige ressurser i folkehelsearbeidet og bidrar til inkludering, tilhørighet og mestring. Samtidig viser kunnskapsgrunnlaget at Sør-Varanger står overfor utfordringer knyttet til psykisk helse, levevaner, levekår og sosiale helseforskjeller.

Barn og unge er en særlig viktig målgruppe. Tidlig innsats og forebyggende arbeid kan gi varige gevinster for helse, læring og deltakelse, og er derfor sentrale elementer i kommunens folkehelsearbeid.

I planperioden skal folkehelse ivaretas gjennom et kunnskapsbasert og tverrs-ektorielt arbeid, der alle kommunale virksomheter bidrar innenfor sine ansvarsområder. Målet er å fremme helse, redusere sosiale forskjeller og legge til rette for gode og likeverdige livsvilkår for hele befolkningen.

Gode tjenester til alle

Sør-Varanger kommune skal tilby gode, tilgjengelige og likeverdige tjenester til alle innbyggere, uavhengig av bosted, alder, funksjonsevne eller livssituasjon. Tjenestene skal være preget av kvalitet, forutsigbarhet og respekt for den enkelte, og bidra til trygghet og mestring gjennom ulike livsfaser. For å lykkes med dette må kommunen sikre tilstrekkelig kompetanse, god samhandling på tvers av virksomheter og kontinuerlig utvikling av tjenestene i takt med endrede behov og rammebetingelser.

6.

Arealstrategi

Den røde tråd mellom samfunnsdel
og arealdel

Arealstrategi

Den røde tråd mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

I forbindelse med arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel 2026–2038, har vi utarbeidet en arealstrategi. Strategien var på høring i perioden 30. juni til 5. september 2025.

Hva er en arealstrategi?

En arealstrategi fungerer som en rød tråd mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Den tar utgangspunkt i samfunnsdelens mål og prioriteringer, og bygger videre på kommunens identifiserte utfordringer, muligheter og vedtatte satsingsområder.

Gjennom arealstrategien legger vi en overordnet plan for hvordan kommunens arealer skal brukes og forvaltes i årene fremover. Dette innebærer blant annet å vurdere hvilke områder som skal utvikles, bevares eller styrkes, og hvordan arealbruken kan støtte opp under ønsket samfunnsutvikling.

Strategien danner dermed et viktig grunnlag for rulleringen av kommuneplanens arealdel, som er vedtatt å gjennomføres i løpet av inneværende kommunestyreperiode. Ved å sikre at arealstrategien er forankret i samfunnsdelen, legger vi til rette for en mer helhetlig og målrettet planlegging.

Les arealstrategien i lenken under:

https://sor-varanger.kommune.no/api/presentation/v2/nye-innsyn/filer/v-f5b9b30d_ecaa_4411_9365_42984d02d362-306138_1_A!d-1100146840!dphBPz?pid=2

Arealstrategi - Kommuneplanens Arealdel

Sør-Varanger Kommune

Forsidebilde: Sør-Varanger Kommune

7. Veien videre - oppfølging av planen

Handlingsdelen til kommuneplanens samfunnsdel 2026-2038

Handlingsdelen beskriver hvordan målene i kommuneplanens samfunnsdel skal følges opp i praksis. Den gjør overordnede strategier om til konkrete prioriteringer og tiltak, og viser hva kommunen faktisk skal gjennomføre i planperioden.

I handlingsdelen skal det framgå:

- hvilke tiltak som skal prioriteres innenfor de ulike satsingsområdene
- hvem som har ansvar for gjennomføring
- når tiltakene skal gjennomføres og hvilken framdrift som legges til grunn
- hvordan tiltakene skal finansieres og følges opp

Handlingsdelen skal være realistisk og tydelig prioritert, og den skal henge tett sammen med kommunens økonomiplan og årsbudsjett. Dette sikrer at planens mål blir fulgt opp med nødvendige ressurser.

Handlingsdelen er et sentralt styringsverktøy for kommunen og skal rulleres årlig i forbindelse med økonomiplanen. Den skal også legges til rette for systematisk oppfølging og rapportering til politisk nivå.

Arbeidet med handlingsdelen skal starte umiddelbart etter at kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt, slik at mål, strategier og prioriteringer raskt kan omsettes i konkrete tiltak og handling.

Nye ”Kommuneplanens arealdel”

Kommuneplanens arealdel for Sør-Varanger 2018-2030

Dagens kommuneplanens arealdel ble vedtatt i 2018, og løper frem til 2030. For at kommuneplanen skal fungere godt som styringsverktøy, er det viktig at både samfunnsdelen og arealdelen henger godt sammen, og at de henger sammen med samfunns- og situasjonsbildet i kommunen. Samfunnsutviklingen og retningen som skal bestemmes frem i kommuneplanens samfunnsdel, skal realiseres i arealdelen. Samfunnsdelen skal gi føringer for den fremtidige arealbruken i kommunen, og derfor er det viktig at de begge er oppdaterte med hverandre.

Dagens kommuneplanens arealdel ble internt evaluert i sammenheng med arbeidet med kommunal planstrategi. Der ble det bestemt at kommuneplanens arealdel har behov for en revidering, basert på funnene i evalueringen. Denne revideringen vil skje på et senere tidspunkt.

Rullering av kommuneplanens arealdel

Høsten 2026 vil arbeid med kommuneplanens arealdel påbegynnes. Det vil i første omgang lages ett planprogram som vil ta for seg hva planen vil gå ut på, og vil sette opp kjøreplanen for rulleringen. I planprogrammet vil planprosess, føringer og medvirkningopplegg settes opp, og vil også ta for seg tidsplan for arbeidet med arealdelen.

Utarbeidelsen av kommunal arealstrategi har dannet ett godt kunnskapsgrunnlag for rullering av arealdelen, og vil allerede være ett godt utgangspunkt for å få med samfunnsdelens tematikk inn i kommunens arealbruk og arealplan.

Mer informasjon vil komme ut over høsten, og inn i 2027 om utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel